

VFU Primärvård T8 – Information till handledare och studenter

Termin 8 är den andra terminen på stadium III som handlar om diagnostik, behandling och prevention av sjukdomstillstånd. Temaperiod "Neurologi och Rörelse" fokuserar på sjukdomar inom nervsystemet och rörelseapparaten. Temaperiod NME (Nutrition, metabolism och elimination) fokuserar på sjukdomstillstånd inom magtarmkanalen, njurar och urinvägar samt de endokrina systemen. Primärvårdsplaceringen ligger mitt i terminen, mellan de två temaperioder och kan innehålla kliniska moment från båda temana, men bör ha ett **fokus på endokrinologi** och då särskilt **diabetes mellitus**.

Studenterna har inför denna termin med sig erfarenhet från två perioder med VFU tema Primärvård i RÖL(T3-7 med fem veckor VFU-tema samt VFU-bas på termin 1 och 2). De har dessutom med sig sju veckors VFU-bas, sju veckor VFU tema Respiration/Cirkulation samt sju veckor VFU tema Försvar på sjukhus i Örebro och Värmlands län. Sammantaget gör det att studenterna bör klara av att ha "egna" planerade eller akuta patienter under primärvårdsplaceringen med ett riktmärke om att klara av två till tre egna patienter per dag. Det innebär i tid cirka timme per patient för anamnes, status, bedömning, eventuell provtagning, förslag på behandling och en sammanfattande diagnos. Det måste ske en avstämning av handledare innan beslut om diagnos och fortsatt behandling. Studenterna behöver också tid för att dokumentera besöken i journalsystemet. När det gäller att ta ställning till medicinering och receptförskrivning kan studenterna föreslå genom att skriva ned preparat, doser och behandlingslängd men en legitimerad läkare/handledare måste skicka receptet. Det går bra att öva på att skriva "gula" pappersrecept om det finns några sådana.

Patienter som kan vara lämpliga är sannolikt "kontrollpatienter" som kan gå på olika typer av mottagningar såsom sköterskemottagning, diabetesmottagning eller på ordinarie planerad läkarmottagning. Även vissa akuta patienter kan vara lämpliga. Det krävs därför en extra insats att boka in dessa patienter.

Lämpliga patienter inom tema Nutrition, Metabolism och Elimination

Akuta besök:

- Mindre sårskada
- Buksmärta
- Diabetes (högt blodsocker, mycket känningar etc)

Planerade besök:

- Diabetes mellitus – gärna årskontroll med receptförskrivning. Det kan vara patienter med samsjuklighet såsom hypertoni eller njursvikt om det inte är för komplicerade fall.
- Hypotyreoos – gärna årskontroll med receptförskrivning. Studenterna bör utföra tyroideastatus samt vara delaktiga i bedömningen av laboratorieanalys och ev. medicinjustering.
- Vattenkastningsbesvär
- Funktionella mag-tarmbesvär, buksmärtor, anorektala problem, patologiska leverprover

När patienter med nämnda sjukdomstillstånd inte finns tillgängliga kan studenter med fördel möta patienter med sjukdomstillstånd inom tema Neurologi och Rörelse.

Praktiska färdigheter som med fördel kan övas på under vårdcentralplaceringen:

- Utföra inspektion och palpation av sköldkörteln.
- Bedöma blodglukosmätning och relation till HbA1c
- Bedöma metabolt status (glukoskontroll inklusive risker för och prevention av hypoglykemi samt mål för HbA1c, lipider och blodtryck)

- Insulinförskrivning (pennor, övriga hjälpmedel)
- Värdera metformindosering utifrån eGFR (estimerat GFR)
- Undersöka och bedöma en diabetesfot med avseende på eventuell skelettdeformitet, sår, cirkulation inklusive palpation av fotpulser, samt sensibilitet
- Urinanalys med snabbtester
- Bedöma nutritions och vätskestatus
  - Anamnestiskt fånga risker för undernäring respektive övervikt
  - Föreslå behandlingar vid risk för undernäring respektive övervikt

- Bukpalpation avseende organ/sjukdomstillstånd inom tema NME
- Skrotalundersökning
- Prostatapalpation
- Lägga infiltrations- och enklare ledningsanestesi
- Suturering av mindre sårskada i hud och subcutan vävnad samt excision av mindre hudförändring.
- Ledstatus

Praktiskt upplägg

VFU sker normalt sett under 25 timmar fördelat på 5 dagar i veckan men kan variera utifrån vårdcentralens förutsättningar den aktuella veckan. Varje VFU-dag ska avslutas med ett samtal mellan studenter och handledare där tid ges för kort reflektion och summering av dagen.

Godkännande av VFU och frånvaro:

VFU är obligatorisk. För godkänd nivå krävs närvaro med ett för kursen adekvat förhållningssätt samt godkända uppgifter och adekvat handläggning av patienter. All frånvaro ska av studenten anmälas till respektive studentansvarig handledare samt till forsknings- och utbildningsadministratörerna (utbildningsadm.MV@oru.se). Vid frånvaro ansvarar studenten för att förlorad VFU tas igen, i första hand genom överenskommelse med handledaren på enheten och i anslutning till den aktuella VFU-perioden. Om detta inte lyckas ska studenten kontakta kursansvarig. Full närvaro alt antal närvarotimmar, liksom godkända obligatoriska moment, intygas på avsedd blankett (VFU-torget), som studenten ska lämna till utbildningsadministratör. Vid frånvaro som kunnat tas igen under den aktuella VFU-perioden anges antal närvarotimmar och nytt intyg skrivs då kompletterande VFU fullgjorts.

För rutiner kring handläggning av situationer med olämpligt uppträdande, v g se separat information på VFU-torget (vfu.oru.se).

Studenter ombeds att själva ta kontakt med sin handledare på vårdcentralen för avstämning när det gäller schema för veckan.

Kontaktuppgifter:

Eva Melander, Studierektor för Primärvården, Region Örebro Län, (eva.melander@regionorebrolan.se)
Nikolaos Venizelos kursansvarig T8 (Nikolaos.Venizelos@oru.se)
Kliniskt temaansvarig NME T8 (jeanette.wahlberg@oru.se; anna.wickbom@regionorebrolan.se)
Utbildningsadministratör (utbildningsadm.MV@oru.se)